

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyilvált sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy apunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

A román kereskedelmi- és vám-szerződés.

Az erdélyi gazdasági egyesület a m. kir. földmívelési miniszter urhoz a román kereskedelmi- és vámszerződés ügyében az alábbi nagy fontosságú s Háromszék megyét közvetlen érdeklő feliratot intézte:

Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Annak alkalmából, hogy a Monarchiánk és Románia közti kereskedelmi és vám szerződés megkötése ismét szőnyegre került; engedje meg Nagyméltóságod, hogy Erdélyi Gazdasági Együletünknek közelebbről tartott közgyűlésében erre vonatkozólag kifejezésre juttatott nézeteit és aggályait, a közgyűléstől vett utasítás értelmében, Nagyméltóságod elé terjeszthessük, mely

tisztelettel kérve Nagyméltóságodat, hogy ezeket nagybecsű figyelmére méltatni és egyeletünk álláspontját megadandis érvényre juttatni méltóztatssék.

Megfigyelve, mérlegelve és összehasonlítva a Romániával szemben fennálló vámháboru óta lefolyt nyolcz évet az ezt megelőzőt időszakokkal, úgy találjuk, hogy sem egész hazánknak, sem közvetlenül szomszédos hazarészeknek sem ipari, sem pedig gazdasági szempontból hátrányára nem volt, sőt egészen biztosan állíthatjuk, hogy kivált gazdasági szempontból, ezen nyolcz év valóságos nyereségnek mondható.

Nehogy azonban tán az egyoldalúság vádja illethessen, meg kell emlékeznünk — és pedig első sorban — hazarésznünk iparáról és ennek viszonyairól.

Midőn 1885-ben Monarchiánk és Románia közt a vámháboru kitört, legtöbbször a fölött jajgattak, hogy vége van az erdélyi iparnak, a mely Romániában talált addig piacot. Ezek pedig voltak legfőképpen a kis kézmű ipar némely ága, a textil ipar és a cserző ipar.

A vámháboru előtt nagy Magyarország — értjük a Királyhágón tuli részt — nem tudott arról, vagy ha igen is keveset, hogy Brassóban, Nagy-Szebenben és Segesvárt olyan posztó gyárak vannak, a hol jobb posztót is készítenek és ma a brassói posztó szövetekből Debreczenben nagy raktár van, valamint raktárak vannak némely más alföldi nagy városokban is. Ennek pedig az előzménye az, hogy a mikor a vámháboru kitört, országos mozgalom indult az erdélyi ipar felkarolására és a lapok s a társadalmi versenyetek egymással a lelkesültségben és az eredmény nem maradt el s nem csak az eddigi quantum talált értékesítésre, hanem az lett üdvös következménye,

hogy a hazai jobb izlésnek megfelelő jobb szövetek is gyártatnak az óta és így a minőség is sokat nyert a vámháboru ideje alatt a posztó gyártás terén, mert köztudomású, hogy Románia részére inkább csak durvább minőségű posztó gyártatott, a mely a honi igényeknek meg sem felelt.

Ez helyes is így, mert sajátságos vissza helyzet volt a vámháboru előtti, midőn a határszéli ipar jóformán csak a külföldnek dolgozott, holott pedig hazánk oly reneteg nagy összeget adott ki és ad ki még maig is külföldi ipartermékekért, főként pedig gyapju szövetekért.

A miképen a textil ipar termékei megtalálták az utat az ország szívébe, ép úgy megtalálhatta a cserző ipar is.

A sok ezer bakancs és csizma, melyek újabb időben a hadsereg részére hazai iparosok által készítették, úgy hisszük, még több kikészített bőr nyert feldolgozást, mint a mennyi előbb Romániában talált piacot és az iparosok is ez által munkát nyertek.

A kis kézmű ipar vesztett a vámháboru által, mert azok a székely kis iparosok, a kik főként fából készített ipar cikkeiket Romániában értékesítették, piacukat elvesztették és közülök többen kivándoroltak Oláhországba iparizés szempontjából; azonban ma a helyzet, a vicinális vasutakkal, ezekre nézve is megváltozott és hovatovább kedvezőbbre fog változni, mert a könnyű közlekedéssel és olcsó szállítással alföldi városainkban ép oly jó piacra találunk, mint találtak egykor Oláhországban.

Kitetszik ezekből, hogy a nyolcz év előtti állapot nemcsak, hogy rosszabbá nem lett, hanem inkább javult és hazai iparunk az óta nagy előhaladást tett egyrészt, másrészt pedig ennek termékei itt bent találunk fogyasztásra, a mi igen is helyes és természese-

A „Székelyföld” tárczája.

A szinpadon.

(Kép egy fiatal nő életéből.)

Ismét otthon valék és az egyformaság újból megkezdődött. Életem sokkal sivárabbnak tűnt fel, mint valaha. Minden nap alkalmat kerestem, hogy újságot vegyek; melyből a mulattató rovatot a legnagyobb örömmel olvastattam. Ismertem a színésznők nevét s nem tudtam volna egy királyné méltóságát annyira irigyelni, mint ama fénylő, varázsteli lényeket. A kívánság, mely engem szinpadra vonzott, hovatovább fokozódott; nem azért, mintha valami hivatást, vagy tehetőséget éreztem volna magamban, hanem azon képzelte szerencse kedvéért, hogy egykor bámuljanak, tapsoljanak és érzelmeknek adjak kifejezést, melyek ezeket fognak lelkesedésbe hozni. Minő kilátás az egy leányra nézve, kinek eddig egyéb teendője nem volt, mint egy csomó öreg embernek holmi értekezéseket, vagy számadási jelentéseket felolvasni! E kíváncsiság lassanként rögeszmévé kezdett változni. Minden áron színésznő akarok és kell, hogy legyek. Egyik napon össze is pakoltam egy kis bőröndbe, magamhoz vettem micsodás ékszereimet és ötven darab lassankint megtakarított dolláromat s nagyatyámnak egy levelet hagya hátra, melyben szándékomat fe-

jeztem ki, utamat New-Yorkba vettem. Utazásom meglehetősen érdektelen volt, miglen a színház-igazgató ajtajához jutottam és reszkető kézzel kopogtattam.

— Tessék!

Beléptemre az öreg ur felemelkedett.

— Ejh kedves, hisz ez az én utitársnőm. Hogy van, mi hozta önt ide?

— Elszöktek — mondtam reszketve — akarok a szinpadra jutni.

— Ugy? Hiszem, hogy önnek segélyére lehetek. Oly szép leány, mint ön, zavarában teljesen igényt tarthat udvariasságomra. Éppen készülökben vagyunk egy fölséges dráma előadására. Ön még nem fog alkalmás lenni a ballet-körben, hanem „a fellázadt nép” nélfogjuk alkalmazni. Csak bátran gyermekem, ön még ma fellép.

Az órára tekinték. Valjon képes lesz-e szerepemet megtanulhatni?

— Hisz, önnek nincs beszéd szerepe. A jelszóra: „Zsarnok nem boldogit”, — jobbát egyszerűen felemeli és sohajtoz. Egyszeri próba elégséges leend. Van már lakása?

— Nincs.

— Akkor járuljon Spangles Mistreszhez. Egykor tánczosnő volt, miglen egy felhőből lepoty-tyanván, lábát eltörte. Most művésznőket fogad étkezésre és szállásra. Majd bemutatom én önt neki.

— Ön igen jó.

— Épen nem.

Igaza volt. Még aznap este szinpadra léptem mint új néma szereplő. Rózsaszínű tarlatán ruhám volt, aranyozott pappendekliből készült övvel. Előadás után Spangles Mistreszt hazakísértem.

Egy messzelevő épület negyedik emeletében lakott, hol engem egy sötét hálószobába vezetett be, melyben már egy tánczosnő és egy néma szereplő aludtak. A többi három szobában kilencz étkező volt elszállásolva. A házino a lakszobában aludt egy kereveten.

Siralmas éjszakám volt. A töredelem forró könnyeket csalt ki szememből. Ha tudtam volna hinni, hogy nagyatyám hibás lépésemet megbo-csátja, azonnal visszatértem volna. De én akaratja ellenére léptem a szinpadra, s épen azért ott kellett maradnom. Nem volt tehát semmi reménysugár.

Midőn másnap reggel a Mistresz kisírt szememet meglátta, kérdezni kezdé: vajjon nem a hon-vág bánt-e? Ő jólelki nő volt s részben el is beszéltem neki fájdalomamat. Az reméltem, hogy tüstént „Julia” vagy „Macbeth” szerepében fogok fellépni, s ime! csak némajátékos lettem, tarlatán köntösben és papiros övvel.

Elmosolyodva rázta a fejét. — Én is úgy jártam. Első nagyságu csillag gyanánt akartam mindjárt kezdetben a ballet egén tündökölni, s csak nagy fáradság után sikerült egy seraph alak-jában a felhőbe felemelkedni; ekkor is lábamat törtem. Ezzel vége volt a dolognak. Én felfogom

tes annyiival inkább, mert hazánk is még kellően ki nem fejlett ipara mellet nagyrészt külföldi ipar cikkekre van utalva.

Most tekintsük a gazdasági helyzetet.

Itt is első helyen hazarészünk gazdasági viszonyait kell mérlegelnünk. Ezek tárgyalásánál egyes országos jellegű tények önmaguktól fognak kidomborodni.

Hogy pedig a jelenlegi állapotot kellően méltathassuk, ismernünk kell a vámháboru előtti viszonyokat.

Azon időben, a mikor Romániából gabnát és szarvasmarhát szabadon hozhattak be, kivált a határszéli megyékben, a gabona fölösleget és szarvasmarhát csak nehezen és olcsó áron lehetett értékesíteni. A mellett a csekély értékű, rövid lábú, nagy fejű és kisebb testű román marha, a kitűnő magyar szarvasmarhákhoz a határszéli vármegyékben annyira kiszorította, hogy csak elvétve lehetett már ott ilyeneket találni, a mi pedig káros úgy a tenyésztőre, mint magára az államra, ha ugyanolyan állatlét-szám kevesebb értéket képvisel, mint a mennyit képviselhetne és kiváltképpen nagy kárára volt a határszéli székelységnek, mely népet, mint hazánk keleti védbástyáját nemcsak nyomni és gazdasági előhaladásában gátolni nem szabad, hanem inkább mestersegesen is fenn kell tartani.

De mindezeknél sokkal súlyosabban esett a mérlegbe az a veszedelem, a melyet a román marha oly gyakran magával hozott és a mely egész hazánknak annyi millióra menő kárt okozott. Értjük a keleti marhavészt.

Kivált hazarészünk gazdaközönségénél hányszor fakasztott keserű könyeket ezen rettenetes állati betegség, mely állat állományát megsemmisítette, miatta igája üresen, földje pedig szántatlan és vetetlen maradt s a legszorgalmasabb gazdák is a nyomor és kétségbeesés szélére sodortattak ez által.

A vámháboru óta a helyzetet tekintetben is teljesen és előnyösen megváltozott.

Hazarészünkben is a gabona termelése azon arányban, a mint az climánk, talaj viszonyaink és gazdasági rendszerünknek fogva indokolt, a termelőnek legalább aggodalmat nem okoz, mert nem kellett a külföldi versenynyel küzdeni, annak értékesítése jobb és biztosabb.

Szarvasmarha tenyésztésünk még a legkeletibb megyékben is jelentékenyen megtisztult és az egész világon kitűnőnek elismert erdélyi magyar szarvasmarhánk —

teljesen az ön állapotát. Ne szóljon semmit a többieknek; reggelinél az ön theájába egy csepp arakot fogok tölteni, az önt enyhíteni fogja. Vigasztalja magát azon gondolattal, hogy lassanként fel fog emelkedni és majd igazi szerepei lesznek.

E kilátásban volt némi megnyugvásom. Mindazáltal az engem környező valóság nagyon mostoha volt. A napi élet kényelmetlensége rendkívüli, a próbákkal járó nehéz munka volt. Majd társaimnak is ki kezdett valódi jelleme domborulni. Némelyek becsületes, szorgalmas teremtmények, mások restek és könnyelműek; sokan pedig nagymértékben bűnösök valának. Hogy egy színésznek három neje is legyen, az napirenden volt. Színházunk nagyon törpe, a „Csillag” többnyire részeg arcfestés és álfürtök nélkül rettenetes kinézésű volt. — Spangles Mistresz daczára tisztátalan szokásainak, minden próba és előadás után az én menedékom volt. Kávét, hust főzött ugyanazon fazékban, edényeit és kezeit megmosta nagy sebbel-lobbal, mindazáltal igen jó és becsülésre méltó nő volt.

A színi pálya előtttem már minden regényességét elvesztette. A mosolygó primadonnák a couliszák megett civakodók és ingerlékenyek valának; a szeretők házasságok civódtak, mint a kutya és macska. A tapsviharnak fele meg volt vásárolva, csak kevesen részesültek valódi köztetszésben és becsülésben. A fizetés nem felelt meg a szükség-

mondhatni — már is elfoglalta az őt megillető tért, a keleti marhavész nem dultán közte, úgy számban, mint minőségben megerősödött s az előnyére nem szolgáló román marha vérkeveredésétől megóva, fajtájában megtisztult s értéke mondhatni meghárom-négyszereződött.

Ezek látszólag helyi jelentőségűek ugyan, de tekintve, hogy hazarészünk az egész országnak csaknem egy negyed részét teszi, országos érdekekkel kell hogy birjanak csupán ezen keretben is, azonban ha a mult idők gyakori szomorú képét lelki szemünk elé idézzük, a midőn a drága marha állományunkban dúló keleti marhavész nemcsak hazarészünkben, hanem az ország különböző pontjain, minden két-három évben, néha délen, néha nyugaton s majd egyszerre több helyen ütötte fel fejét s egyes gazdaknak a tönk szélére juttatva, magának az országnak is milliókra menő károkat okozott, a mely hála a gondviselésnek és az állategészségügyünk védelmére alkotott törvény- és kormány intézkedéseinknek, a vámháboru óta absolut elő nem fordult; ez már országos érdekű s ha ettől rettegnünk, nem csak önmagunkért, hanem az egész országért rettegnünk.

(Folytatása következik.)

Katona-iskola a Székelyföldön.

A delegációkban az agitációt egy katonai iskolának Székelyföldön leendő felállítására tárgyában Beksics Gusztáv megindította, de mivel ő a külügyi albizottságnak és nem a hadügyi tagja, az indítványt ott helyette b. Rudnyánszky és Ugron Gábor tették meg. Beksics, ha sükségét fogja látni, a teljes ülésben szíval fel a székelyek eme nagy, közös érdeke mellett.

Mint az alábbi tudósításból kitetszik, Bauer közös hadügyi miniszter ntalt e tárgyban a Baross miniszterrel való tárgyalásokra is. Ez az utalás összefüggésben van Pótsa József főispán fölterjesztéseivel, melyeket a székely kérdésben annak idejében Baross miniszterhez tett volt s a melyekben vármegyénk főispánja egy katonai nevelőintézetnek Háromszék vármegyében leendő felállítását erősen sürgette.

Nagyon valószínű már most, hogy a katonai iskola a közel jövőben meglesz s mert a létesítendő intézethez Kézdi-Vásárhelynek hagyományos joga van, legyünk rajta közös erővel, hogy ez az iskola ott állítsák fel. Addig is, míg ehhez a nagy kérdéshez bővebben hoz-

zászólnánk, közöljük a delegáció június 5-iki tárgyalásának idevonatkozó részletét a következőkben:

Az e) altételnél (új gyalogsági hadapródiskola felállítása, többszükséglet 20,564 frt.)

Ugron kíváncsiosok tartja, hogy a jövőben felállítandó katonai hadapródiskola Erdélyben helyeztessék el. Jelen esetben számol a helyzettel, de felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy régen is volt katonai nevelőintézet Kézdi-Vásárhelyen és a Székelyföld szívesen hozna áldozatot ez irányban.

Bauer báró hadügyi miniszter kijelenti, hogy ebben is egyformán tekintettel van a monarchia mindkét részére. Egy kadetiskolának a Székelyföldön való felállítását illetőleg ő már annak idején Baross miniszterrel tárgyalt és bizonyára nem fogja figyelmen kívül hagyni a most újabban felvetett eszmét.

Bolgár Ferencz veszélyeztetve látja ezen hadapródiskola felállítását által a magyar tan nyelvű akadémia létesítését. A tételt nem fogadja el.

Rudnyánszky pártolja Ugron előterjesztett kívánságát.

Ezután elnök összegezi a mondottakat; az albizottság a hitelt megszavazza, a jelentésbe pedig felveendőnek tartja a Székelyföldön katonai nevelőintézet kiállításba vett felállítását, ha ezt a körülmények megengedik, valamint azt a kijelentést, hogy a marburgi hadapródiskolában a magyar nyelv oktatásáról goedokodva lesz és hogy ez intézet azonnal négy évfolyammal állitattik fel.

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vásárhely, május 31.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara május hó 30 án, Tauszik B. Hugó elnöke alatt ez évben a negyedik teljes ülését tartotta meg. Az elnök bejelentette, hogy Hajós János nyug. miniszteri tanácsos, Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő és Badó József, a baróthi gazdasági felső-népiskola igazgatója meleghangú átiratokban köszönték meg a kamara levelező tagjává történt megválasztásukat.

Maros-Vásárhely sz. kir város főkapitánya átiratban tudatta, hogy a kamara határozatából hozzá intézett megkeresés folytán a déli gyümölcsök elárúsításával jogosulatlanul foglalkozó egyéneknek, az érintett cikkekkel való hálalást eltiltotta.

A baróthi-ágostonfalvi közút jókarba leendő hozása tárgyában, az elnökség a baróthi és köpeczi kamarai kultagok s egy baróthi özég panasza következtében, részletesen indokolt fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez.

A „Pesti magyar kereskedelmi bank” alapítvá-

— Tán szívét vesztette el, kedvesem?

— Elvesztettem pénztárczámat, egész heti fizetésemmel.

Közelebb jött.

— Multkor nem engedte meg, hogy gyöngéd-ségemet ön iránt megmutassam, most azt hiszem, okosabb lett.

A páliukaszag gözölt belőle, mint egy hordóból, egészen fel voltan habborodva. Annyit tudtam, hogy csak egy siket vén asszony van a délnél, ki a folyosót sepergette.

— Hagyjon fel ön velem. Mikép merészkedik engem nyugtalanítani!

A nyomorult átölelt. — Engedd, hogy csókoljalak meg, kedvesem! én —

Mondani valóját nem végezhet be; az ajtó egyszerre felnyílt és két férfi lépett elé. Az egyik a gyáva teremést a földre sujtá, a másik fájdalmasan tördelé kezeit.

Vilmos unokám, és nagyatyám voltak.

— Végre megtaláltalak, szerencsétlen gyermek, — kiáltá az utóbbi megindulással — jer, menjünk haza!

— Szabad?

— Hogyne volna!

Vilmos hallgatva nyújtá karját.

Visszatértünk a régi komor lakba, mely most a nyugalom kikötője lett számomra. Láttam a színpadi életnek legrosszabb változatát, mely nekem üdvös tapasztalást nyújtott. A színésznői hi-

nyának kamataiból a kereskedelemügyi miniszter által kitűzött 900 forintos utazási ösztöndíjra a kamara kerületéből egyedül Joós György kis-borosnyói illetőségű ifju jelentkezett, kinek folyamodványát a kamara partolólág határozta a nevezett miniszter urhoz fölterjeszteni.

A kereskedelemügyi miniszter fölhívására a kamara Makfalva marostordamegyei községnek az iránti kérényét, hogy az április hó 21. és 22-iki állatvásárt megelőzőleg 4 napi juh-vásár és december 30. és 31 en tartatni szokott állatvásárt megelőzőleg 3 napi sertésvásár engedélyeztessék, partoládonak véleményezte.

Olvastatott a kereskedelemügyi miniszternek mint az ezredéves kiállítás országos bizottsága elnökének leirata, melyben tudatja, hogy a kiállításnak háziipari és etnográfiai csoportját úgy tervezik, hogy az mint egységes falu, föltüntesse az ország nevezetesebb vidékeinek típusait és pedig külön-külön építendő jellemzőbb parasztházakban. A magyar birodalom területén található különböző néprajzi csoportoknak megfelelő eme házak között kell helyet foglalni a székelynép életmódját föltüntető „székely háznak” is, miért is a kereskedelemügyi miniszter fölhívta a kamarát, hogy a kerületében levő legjellemzőbb parasztházakról felvételeket készíttessen azokat javaslatával együtt terjessze föl. Az elnök e tárgyat bejelentette, miszerint az elnökség már intézkedett, hogy Háromszék- és Udvarhelyvármegyékben a jobb módú székely parasztházakról, székely kapukról és gazdasági épületekről pontos felvételek készíttessenek azokat, mielőtt beérkeznek, föl fogja terjeszteni a kiállítási bizottsághoz.

Olvastatott a m. kir. honvédelmi miniszter leirata, melyben tudatta, hogy még 20.000 pár honvédségi könnyű cipőt a hazai kisiparosoktól szándékozik beszerezni.

A kamara az iparos tanonc munkakiállításokon jó előmenetelt tanúsító növendékek jutalmazására, a gyergyószentmiklósi ipartestületnek 20 frtot, a marosvásárhelyi alsófoku ipariskola felügyelő bizottságának 50 frtot és a kézdivásárhelyi iparos tanonciskolának 20 frtot, továbbá a sepsiszentgyörgyi nőipartanmühelynek két 5—5 frtos jutalom kiosztására 10 frtot szavazott meg.

Ifj. Nagy Elek sepsiszentgyörgyi kamarai taguak a „Háromszék megyei ipararól” nagy tárgyszerűséggel írt emlékiratából a kamara rendes és levezető irti között leendő szótosztás végett 100 példányt rendelt meg.

A kereskedelemügyi miniszter, mint az ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke tudatta a kamarával, hogy a kamarai titkár számára egy az egész kamarai területre, továbbá a kamarai székhelyről Budapestre érvényes állandó vasúti jegy kiadása iránt intézkedett: azt tartván főleg ezen intézkedéssel szem előtt, hogy a kamarai titkár az ezredéves országos kiállítás érdekében az előmozdítása körül úgy kerületében, mint a központonál való érintkezésben, minden szükséges alkalommal a személyes érintkezés által is közreműködhessek.

Különfélék.

— **Időjárás.** Székelyföldön azt tartják, hogy mikor a bucsujárók, papok és színészek utaznak, megjön az eső is. Szomorúan beteljesedett az most

vatottság már minden ingerét elveszté számomra. A színháznak csupán említése is hosszas ideig borzadálylalt töltött el. Mily boldog voltam, hogy ismét kényelmes szobámban alhattam és a melodionon a jó öreg atya öröme újból játszhattam.

Ma öt éve Vilmos neje lettem. Alkalmilag megmeglátogatjuk a színházat; és habár tudjuk, hogy jó és becsületes emberek is vannak a színháznál, még sem tudom elhallgatni, ha előttem valamelyik ifju, könnyelmű leány a színpad iránti kívánságát fejezi ki, a nélkül, hogy ifjukori tapasztalataimat vele ne közöljem.

A nő élete csakis a házi tűzhely körül, természetesen védőinek szeretetteljes ápolása alatt fejlődhetik szerencsésen. Egy jóváhagyó vagy bátorító mosoly olyantól, ki az ő létét, becsületét és jóletét szívesen viseli, ezerszer többet ér a kéjvadász tömeg dörgő tapsainál, mely nem szokott törődni, hogy micsoda halál éri az ő lepkéjét, hogy ha ez egy órácskát az ő mulattatására előtte lebegett, s végre kifárasztotta.

(Vége.)

is. Mióta a világot jelentő deszkákról hirdetik Thalia papjai az igéket, az ég is önti az ő áldásait minden folytonosság hiány nélkül, végveszéllyel fenyegetve nemcsak a színészek, de a gazdák termését is.

— **Színészet.** Csóka a Sándor színtársulata mult vasárnap a „Madrász”-szal kezdette meg működését. Hétfőn a kedvezőtlen időjárás miatt nem volt előadás. Kedden a „Próbaházasság” ment Kosuth nótával. Még nem vagyunk azon helyzetben, hogy az egyes előadásokról részletesen szolgálhassunk csupán csak annyit konstatalhatunk, hogy a társulat jó erőkkkel rendelkezik s hogy igazán érdemes a pártfogásra. Ha volt magyar színigazgatónak alkalmat gyakorlatot szerezni, hogy miképp kell egy társulatot szervezni és vezetni s miképpen kell ama kényes szeszélyes gyermeknek — kit nagyérdemű közönségnek nevezünk — ezer kívánságát, ezer igényeit kielégíteni, Csóka urnak volt. Hosszu válfóztatás s mondhatjuk fényes színigazgatói pályafutás után sokat tapasztalt s mindig tisztességgel, becsülettel oldotta meg feladatát s ez kellő garanciát nyújt nálunk is, hogy panasza okot nem fog szolgáltatni. Ez magyarázza meg azt az őszinte rokonszenvet, melylyel közönségünk Csóka társulatát fogadta. A mi az előadásokat illeti, azokról is csak dicsőregetést mondhatunk. Többet nyújtanak, mint az eddig itt járt társulatok. A közönség pedig szépen látogatja a színházat s van okunk remélni, hogy ez a jó akarat csak növekedni fog. Csupán az időjárás ellen lehet panaszunk. Egész nap ömlött az áldás s a közönségnek különösen a gyalogszeres publikumnak igazán egy víz és sár-tengeren kell átküzdenie magát, míg Thalia templomába eljut, hanem igazi lelkesültséggel s jó sarczipóval le lehet ezt a bajt is küzdeni.

Színházi műsor. Junius hó. Csütörtökön 8-án bérlet kezdettől, operette ujdonság itt először: Millőcker gyönyörű zenéjével Szegény Jonathán című világhírű regényes ujdonság 3 felv. (Népszínházi műsor darab.)

Pénteken 9-én bérlet 2-ik számban ujdonság e színpadon először: A pezsgő Muray Karoly hírneves vígjátéka, mely a Nemzeti színházban folyton nagy tetszéssel adatik.

Szombaton 10-én rendkívüli bérlet színtében mérsékeltlen felemelt helyárakkal, itt először: A szultán nagy operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Verő Gy. E kitűnő operette fényes jelmezekkel kiállítás és a szerzői jogdíj magas ára miatt adatik mérsékeltlen felemelt árakkal, de miután egyike az irodalom legjelesebb ujdonságainak, a Népszínházban rövid idő alatt már több mint hatvan előadást ért meg. A közönség gazdagon lessz kárpótolva az élvezet által, melyet nyer.

Vasárnap 11-én bérlet 3-ik számban általános közkívánatra itt másodsor: A próbaházasság Gerő e jeles mulattató énekes színműve, mely országosra a legnagyobb tetszésben részesült és kupléival nagy szenzációt keltett.

— **Történeti hangverseny Kézdi-Vásárhelyt.** Azokból az országos hangversenyekből, miket Káldy Gyula jelenleg a nagyobb városokban rendez, nekünk is jutni fog egy. Ezen hangverseny — Thököly-Rákóczi korbali dalaival az előleges jelentés szerint június 21-én fog Kézdi-Vásárhelyt meg tartatni. A mint az alább közölt műsorból kitűnik, a műsor tisztán régi korbali dalokból van összeállítva, melyeket Káldy Gyula ur gyűjtött össze, s ezek a kritika egyhangú véleménye szerint mind megannyi zenei gyöngyöt képeznek s az ország minden részében nagy lelkesültséggel fogadtattak. Közönségünknek tehát egy igazán kellemes estére van kilátása. A beküldött műsört ide ígtatjuk: Műsor. I. Szakasz. 1. Tábort dal. (1672.) Ének, zongorakísérettel. Előadja: Veress Sándor. (E dal a legrégibb magyar népdalok közül való; dallama Bethlen Gábor idejében keletkezett.) 2. Magyar gályarabok éneke. (XVII. század.) Ének, zongorakísérettel. Előadja: György Zsófia. (E dal 1674-ben keletkezhetett, a mikor a pozsonyi vértörvényszék, Mazári Dániel és Korodi János ágostai hitvallású evangélikus lelkészeket több társaikkal együtt gályarabságra küldte.) 3. Bujdosó éneke (1695) 4. Bujdosó legény dala. XVII. század vége. Ének és zongora. Előadja: Veress Sándor. (Mind a két dal melódiája Erdélyből származik s mint a székely népdalok prototípusa tekinthető.) 5. Rákóczi Sámuel. Ballada a XVII. századból. Énekhangra, cimbalomra és zongorára. Előadja: Bartóky Matild, Kuliffay Izabella és Káldy Gyula. II. Szakasz. 6. Kurucz dal. (1705.) Énekre, zongorára. Előadja: Veress Sándor. (Töröl metszett szilaj kurucz nótá.) 7. Kurucz tanyá. (1706.) Énekre, zongorára. Előadja: Bartóky Matild. 8. Rákóczi Ferenc dala. (1708) Énekre, zongorára. Előadja: György Zsófia k. a. és Veress Sándor. (A kuruczvilág e legmeghatóbb s legszebb zenei terméke azért is különösen kiváló, mert dallama 16 sorból álló strófára van végig komponálva. A népdalok közt unikum.) 9. a) Rákóczi-nóta, tárogatóra, zongorakísérettel. Előadja: Maier Adolf, a m. kir. opera

zenekarának tagja. (E nótából készült a század elején a világhírű „Rákóczi-induló.”) b) Rákóczi induló. Zongorán előadja: Kuliffay Izabella. 10. Rákóczi-nóta. Zongorán előadja Káldy Gyula. (Dallama kissé oláhos; de bevezető tilinkószertű cifrázata egészen magyar. E század elején Erdélyben még játszták.) 11. Balogh Ádám nótája. (1709.) Énekre, zongorára. Előadja: Veress Sándor. (Dallama a mai napig-fennmaradt.) 12. Bercsényi-nóta, (mint azt még a mult század végén Bihary János játszta.) Zongorán négy kézzel előadják: Kuliffay Izabella és Káldy Gyula. (A régi dallam az 1-ső és 2-ik részben van meg, a „Figurát” és az „Ugrós nótát” Bihari írta.) 13. Rákóczi kesergője. (XVIII. század.) Ének, tárogató, zongora kísérettel. Előadja: György Zsófia, Veress Sándor és Maier Adolf. 14. Bujdosók éneke. (1710.) Énekre, tárogatóra, cimbalomra, zongorára. Előadja: Bartóky Matild, György Zsófia, Veress Sándor, Maier Adolf, Kuliffay Izabella és Káldy Gyula. (Fentebbi éneket a Darvak nótájának is nevezték.) III. Szakasz. 15. Magyar nóta. Czinka Pannától. Tárogatóra, cimbalomra, zongorára. Előadja: Maier Adolf, Kuliffay Izabella és Káldy Gyula. (A legremekőbb „hallgató magyar” valóságos gyöngy zenei tekintetben és minden később szerzett e fajta zeneművek mintája. 16. Rákóczi imádsága. Énekre, zongorára. Előadja: György Zsófia. 17. Rákóczi-Bercsényi emlékezete. (1730.) Énekre, zongorára. Előadja: Veress Sándor. (Érsekújvári tót kurucz nótá.) 18. Gunyda a német tánczra. 19. Tréfás dal a német tánczra. a XVIII. század 3-ik negyedéből. Énekre zongorára. Előadja: Bartóky Matild. 20. Szatirikus dal. II. József idejéből. Énekre, zongorára előadja: Veress S. 21. Gunyda az uralkodó német divatra XVIII. század vége felé. Énekre, zongorára éneklük: Bartóky Matild és György Zsófia. (Dallama igen régi, alkalmasint a XVII. század elejéről származik.) 22. A híres Chlopitzky-nóta. Zongorára, négy kézzel. Előadja: Kuliffay Izabella és Káldy Gyula. A műsorban foglalt összes dalokat, nótákat és egyéb zenedarabokat átírta, harmonizálta és hangszerelte Káldy Gyula.

— **Értesítés.** A helybeli alsófoku ipariskola évzáró vizsgálatá junius 12-én d. u. 2 órától kezdődő fog a közs. el. leányiskola helyiségében megtartatni. A tanulók munkakiállítása jelzett helyiségben jun. 11-én délután megtekinthető. Midőn e kiállítást az iparos mesterek kiváló figyelmébe ajánlom, egyidejűleg úgy öket, mint a t. közönséget a vizsgálatra tisztelettel meghívom. Kézdi-Vásárhelyt, 1893. jun. 5-én. M. Székely János ip. isk. igazgató.

— **Értesítés.** A községi elemi fiu- és leányiskola évzáró vizsgálatai az iskolaszéknek f. évi jun. 3-án tartott ülése határozatából junius 19—24-ig fognak megtartatni és pedig: junius 19., 20. és 21-én a leányiskola, 23. és 24-én a fiúiskola tanulói fognak vizsgázni, 25-én d. u. Záróünnepély az ev. ref. templomban. A t. szülőket és az ügyiránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Kézdi-Vásárhelyen, 1893. junus 5-én. M. Székely János, közs. el. isk. igazgató.

— **Gyilkosság.** Eszterneki Vizi Lajos junius 2-án reggel nejét, kivel rossz viszonyban élt összeszólalkozás közben egy fejsze csapással agyonütött. Tettes beismerésben van és megérdemelt büntetését nyugodtan várja. A tetemet vérében fagyva borzasztó volt látni. A tettes öngyilkos akart lenni, de a szomszédok e tettében megakadályozták.

— **Véletlen vagy erőszak.** Mult év november 3-án szentléleki Miklós József tehetősz gazdaember 3-án szeg állapotban a kantai hid alá besett, onnan kivették s reggelre halva találták meg a hid mellett. A vizsgálat akkor nyomban megindult, de eredményre nem vezetett. Most hónapok mulva kezd némi fény derülni a rejtélyes esetre. Egy kézdivásárhelyi cigány kovácsmester egyik alkalmazottja oly nyilatkozatokat tett, melyek gazdáját erősen kompromittáltak. A rendőrség hírt vévén a dolognak — a vizsgálatot azonnal megindította s mivel a nyomozat adatai súlyos gyanuokot állapítottak meg, a kovácsmestert letartóztatta s átadta a kir. törvényszéknek. A vizsgálat érdekében egyéb adatot nyilvánosságra nem hozhatunk.

— **Kérem a tanügy iránt érdeklődő közönséghez.** Községi elemi fiu- és leányiskolánk tanulóinak létszáma megközelíti az 500 at. Ezek közül számosan vannak olyanak, a kik dicsőregetes magaviseletük és szorgalmukért jutalomra méltók. Amde annyi alapítvánnyal, mely a jelzett célra elégséges lenne, nem rendelkezünk. Tisztelettel kérjük azért a szülőket és ez ügy iránt érdeklődőket, hogy jelzett célra bármely csekély összeget

Vásár Ferenc gyógyszerárban Kézdi-Vásárhelyt.

Gyors zolgálás.